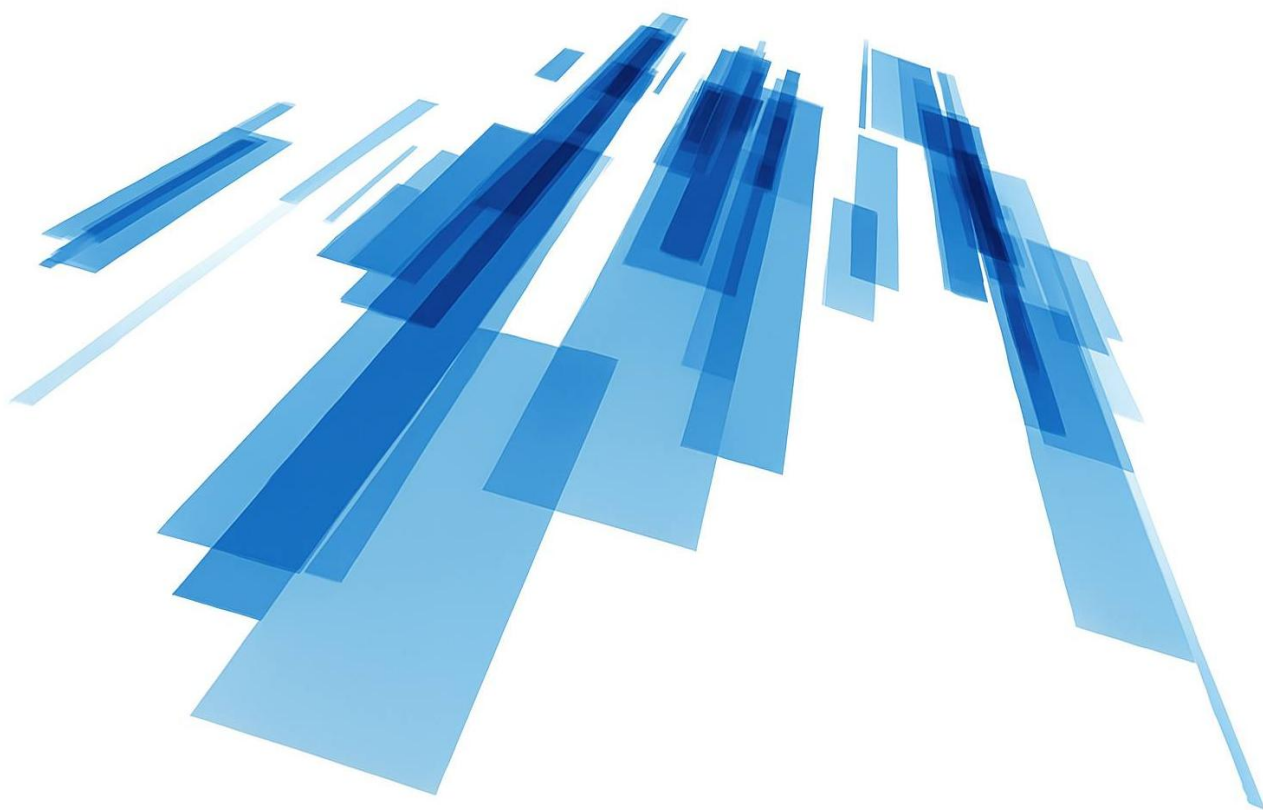

Стратегія наукової діяльності Поліського національного університету

Science strategy of Polissia National University

Поліський національний університет, 2025

ПРЕАМБУЛА / *Preamble*

Поліський національний університет є центром творення науки, який об'єднує спільноту студентів та науковців, відданих розвитку людських знань та ідеї удосконалення світу через винаходи, відкриття, навчання та інновації. Наукова діяльність в університеті визначена одним з ключових напрямів його функціонування за сучасних умов та розвитку на перспективу, елементом інтегративної триєдиної місії як сучасного закладу вищої освіти – освітня та наукова діяльність, служіння суспільству.

Традиції та інноваційні результати розвитку наукових шкіл демонструють відданість колективу ЗВО науці та здатність вести дослідження на світовому рівні, підсилюють переваги Поліського національного університету як креативного дослідницького простору з відкритими можливостями, місця генерації нових знань. Водночас, зовнішній контекст, як і складність суспільних викликів разюче відрізняється від тих, що панували у попередньому стратегічному періоді (2020-2025 рр.), потребують нових управлінських рішень у сфері науки, які базуються на аналітиці даних та співпраці, використанні підходів з міждисциплінарною логікою для ефективного стратегування подальшого розвитку.

Беручи за основу силу університетської спільноти, досвід та конкурентні переваги, Поліський національний університет готовий відігравати ключову роль в регіоні у підготовці студентів, залученні та розвитку науковців й дослідників, а також у накопиченні знань, необхідних для розуміння та вирішення проблем сьогодення і майбутнього.

Стратегія наукової діяльності Поліського національного університету розроблена з метою ідентифікації ключових пріоритетів та цілей розвитку університетської науки й досліджень, заходів з їх реалізації з урахуванням параметрів наукового ландшафту, визначеної мети, місії та візії університету на засадах неухильного дотримання принципів та цінностей, визначених у Стратегії розвитку на 2026-2030 рр. Ключове послання Стратегії наукової діяльності дуже просте – працюючи в командах, спираючись на синергію ідей один одного та роблячи Поліський університет сприятливим місцем для розвитку наукової кар'єри, ми здійснюємо дослідження, які змінюють життя та світ.

Стратегія побудована на таких принципах: • якість досліджень цінується вище за їх кількість; • університет досягає успіху, коли людина досягає успіху у своїй кар'єрі; • кожен внесок у дослідження є цінним.

НАУКОВИЙ ЛАНДШАФТ / *Scientific landscape*

Наукова діяльність Поліського університету спрямована на проведення фундаментальних і прикладних досліджень у галузі аграрних наук та ветеринарної медицини, соціальних, технічних, математичних і природничих наук; структурована та координується на рівні науково-інноваційних інститутів:

1) *Науково-інноваційний інститут тваринництва та ветеринарної медицини* – координує наукову діяльність, яка ведеться науково-педагогічними працівниками кафедр біоресурсів, тваринництва та аквакультури, внутрішньої патології та морфології, ветеринарної епідеміології (кількість дослідників – 30). Сфери наукової експертизи:

- Розробка та впровадження інноваційних технологій забезпечення здоров'я, благополуччя та біобезпеки тварин в контексті реалізації глобальної ініціативи «Єдине здоров'я».
- Розробка та впровадження «зелених» технологій тваринництва та аквакультури з метою збереження біорізноманіття, покращення харчування, здоров'я та якості життя людини.
- Оцінка ризиків виробництва безпечних харчових продуктів.

2) *Науково-інноваційний інститут екології та лісу* забезпечує організацію та підтримку наукової діяльності дослідників з кафедр лісового та садово-паркового господарства, екології (кількість дослідників – 25). Сфери наукової експертизи:

- Розвиток аграрного виробництва регіону Полісся України в умовах змін клімату.
- Науково-методичні засади запобігання поширенню та боротьби з бур'янами у традиційному, органічному та змішаному землеробстві.
- Аналіз стану лісів в контексті впливу антропогенних чинників, еколого-економічні засади використання біомаси в лісових та лісоаграрних ландшафтах регіону.
- Методологія імплементації сучасних інформаційних технологій в дослідження геопросторових особливостей функціонування біоценозів, зокрема, наслідків антропогенного впливу, забезпечення ефективного управління екосистемами та збереження біорізноманіття.

3) *Науково-інноваційний інститут агротехнологій та землеустрою* сприяє веденню консолідованих наукових досліджень науково-педагогічних працівників кафедр здоров'я фітоценозів і трофології, технологій у рослинництві, ґрунтознавства та землеробства, геодезії та землеустрою (кількість дослідників – 36). Сфери наукової експертизи:

- Традиційні та альтернативні технології вирощування сільськогосподарських культур.
- Удосконалення заходів регулювання рівня присутності сегетальної та рудеральної рослинності в агро- та фітоценозах.
- Удосконалення елементів захисту агроценозів від шкідливих організмів в умовах.
- Розробка науково-методичних підходів щодо оптимізації стану і забезпечення раціонального використання деградованих агроландшафтів.

4) *Інститут менеджменту, бізнесу та права* інтегрує науковий потенціал дослідників кафедр економіки та підприємництва, менеджменту та маркетингу, міжнародних економічних відносин, економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління, права, комп'ютерних технологій та моделювання систем та ін. (кількість дослідників – 80). Сфери наукової експертизи:

- Аналіз та прогнозування розвитку міжнародних ринків в умовах глобальних викликів.
- Стратегування та програмування сталого розвитку громад.
- Економіка, менеджмент та маркетинг агробізнесу.
- Імплементация цифрових інструментів в системи управління.
- Міжнародні економічні відносини та європейська інтеграція.

5) *Науково-інноваційний інститут інженерії агропромислового виробництва та енергоефективності* здійснює координацію дослідницької та наукової роботи представників кафедр механічної інженерії та технологій машинобудування, агроінженерії та технічного сервісу, електрифікації, автоматизації виробництва та інженерної екології (кількість дослідників – 35). Сфери наукової експертизи:

- Технології розроблення та використання нових видів палива, відновлюваних і альтернативних джерел енергії та видів палива.
- Розроблення наукових засад функціонування енергетично автономної агроєкосистеми із власним виробництвом біопалива, електричної та теплової енергії на його основі за рахунок рослинної

біомаси, кількість якої для енергетичних потреб визначається з врахуванням компенсації втрат гумусу в сівозміні.

- Технології раціонального використання ґрунтів і збереження їх родючості, розроблення технологій зниження техногенного впливу рушіїв тракторів та сільськогосподарських машин на родючий шар ґрунту, розроблення конструкцій ефективних ґрунтообробних знарядь для руйнування плужної підшви.

Структуру управління науковою діяльністю в Поліському національному університеті доповнюють також навчально-наукові центри:

- **Навчально-науковий центр космічних та геоінформаційних технологій** – забезпечує реалізацію статутних завдань Університету щодо провадження освітньої, наукової та інноваційної діяльності відповідно до сучасних тенденцій розвитку космічних інформаційних технологій, підвищення ефективності інноваційної діяльності у сфері отримання та використання даних дистанційного зондування Землі з космосу. Діяльність центру сфокусована на:
 - отримання (добування) різномірної інформації відносно світової космічної діяльності, її аналіз, систематизація і узагальнення в інтересах достовірного і повного космічного інформаційного забезпечення освітнього процесу, наукової та науково-технічної діяльності Університету;
 - космічне інформаційне забезпечення органів державного управління регіонального рівня;
 - дослідження, узагальнення і прогнозування розвитку космічних систем і комплексів різного функціонального призначення, створення (розробка, виготовлення, випробування) і використання (експлуатація) космічної техніки, космічних матеріалів, космічних технологій, що забезпечують продуктивне співробітництво Центру з державними структурами та громадськими об'єднаннями з питань регіонального розвитку та екологічної безпеки навколоземного космічного простору та ін.
- **Навчально-науковий центр сільського господарства, навколишнього середовища та біоекономіки, який** здійснює наукову, освітню, експертно-аналітичну й координаційну діяльність у сферах аграрних наук, охорони довкілля, сталого природокористування, біоекономіки та циркулярної економіки. Центр координує та реалізує прикладні й фундаментальні наукові дослідження у сфері сільського господарства, екології, біорізноманіття, кліматичних змін, раціонального використання природних ресурсів і розвитку біоекономічних рішень. Результати досліджень публікуються у фахових та міжнародних наукових виданнях і використовуються в освітньому процесі. Він активно залучений до процесів інтеграції України до Європейського дослідницького простору (ERA), сприяє розвитку міжнародної наукової

співпраці та участі українських науковців і установ у програмах Європейського Союзу. Центр виконує функції Національного контактного пункту (НКП) програми ЄС «Горизонт Європа» за відповідним напрямом (кластер 6), зокрема у сферах сільського господарства, навколишнього середовища, біоекономіки та циркулярної економіки. У межах діяльності НКП Центр:

- здійснює інформаційно-консультаційну підтримку потенційних учасників програми «Горизонт Європа»;
 - проводить інформаційні заходи, тренінги та консультації щодо підготовки проєктних заявок;
 - сприяє налагодженню міжнародних партнерств і залученню українських організацій до європейських консорціумів;
 - поширює інформацію про актуальні конкурси, пріоритети та можливості фінансування ЄС.
- **Навчально-науковий центр цифрових технологій та моделювання систем,** завданнями якого є:
 - формування єдиного інформаційного середовища університету і його інтеграції в національний та світовий інформаційний простір;
 - впровадження в освітній та науковий процеси університету нових технологій та засобів інформатизації з урахуванням сучасних тенденцій розвитку економіки, науки й техніки;
 - проведення наукових досліджень у сфері моделювання соціально-економічних та інших складних систем.

Наукова діяльність Поліського національного університету позитивно атестована Міністерством освіти та науки України за чотирма науковими напрямами: суспільним (Б), аграрно-ветеринарним (В), природничо-математичним (Б) та інженерно-технологічним (В). Результати досліджень та наукові напрацювання науково-педагогічних співробітників стали основою для участі у міжнародних дослідницьких колективах та реалізації спільних проєктних ініціатив в рамках програм ERASMUS+, Горизонт Європа, Цифрова Європа та ін. Наукові традиції університету розвиваються в дослідженнях здобувачів освіти – близько 32% студентів інтегровані до наукових ініціатив та розробок. Тісний взаємозв'язок між науковими дослідженнями та викладанням в університеті дозволяє здобувачам освіти отримувати доступ до найновіших наукових інсайтів, підвищувати актуальність набутих академічних знань.

ПРІОРИТЕТИ ПОЛІСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ У СФЕРІ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ / *Priorities of the Polissia National University in the sphere of scientific activity*

ЛЮДСЬКІ РЕСУРСИ / *Human resources*

Поліський національний університет позиціонує людські ресурси як ключовий чинник продукування нових наукових знань та забезпечення їх практичного застосування. Університет послідовно формуватиме інклюзивне середовище, яке підтримує психо-емоційний та фізичний добробут, здоров'я, безпеку та захист співробітників і студентів, а також надає їм можливість реалізувати свій потенціал у науковому пошуку. У відносинах з науковцями, Поліський національний університет просуває цінність наукової доброчесності та етики, які набули всеосяжного та колективного значення.

Стратегія наукової діяльності університету пріоритетизує синергію між дослідницькими групами для дослідження нових міждисциплінарних напрямків, зберігаючи при цьому рівень наукової експертизи в окремих академічних сферах.

Поліський національний університет має намір мобілізувати свою наукову спільноту, щоб щиро стати на шлях відкритої науки відповідно до візії Національного плану відкритої науки та пріоритетів Європейського дослідницького простору.

Цілі:

- Розвиток дослідницьких талантів
- Рекрутинг молодих дослідників
- Створення та розвиток експертних / міждисциплінарних дослідницьких груп

Заходи з реалізації:

- Розбудова дослідницької культури для підтримки креативності, розвитку кар'єри, справедливої оцінки якості досліджень, академічної суворості та винагородження різноманітних внесків у дослідження
- Активна підтримка кар'єри дослідників, забезпечення їх можливостями для персонального та професійного розвитку
- Імплементация методології рейтингування за науковими досягненнями; надання лідерству більшої ваги серед оціночних критеріїв НПП

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ / *Internationalisation of science*

Поліський національний університет визнає переваги та активно підтримує міжнародне співробітництво у сфері досліджень та наукових розробок, яке засноване на переконанні, що спільна командна робота над ідеями важлива для відображення наукових амбіцій, підвищення стандартів ведення досліджень, привернення уваги представників міжнародного академічного середовища до ключових проблем розвитку людства, а також утвердження наукового статусу університету в пріоритетних сферах досліджень.

Цілі:

- Підвищення міжнародної видимості досліджень
- Активізація академічної мобільності дослідників
- Підтримка міжгалузевих досліджень глобальних проблем

Заходи з реалізації:

- Інформаційні заходи щодо міжнародних дослідницьких ініціатив та можливостей
- Підтримка проведення міжнародних заходів в університеті
- Запровадження моделі найму персоналу, яка, на додаток до традиційного процесу призначення, враховуватиме рівень міжнародного визнання результатів досліджень
- Підтримка можливостей мобільності для дослідників як частини їх академічної траєкторії

З цією метою Поліський національний університет розвиває співпрацю з провідними організаціями-стейкхолдерами у галузі наукових досліджень і завдяки партнерству та обміну знаннями підвищує власну продуктивність та досягнення. Рушійним чинником розвитку наукового потенціалу Поліського національного університету визначено молодих вчених, для залучення яких до навчання за PhD та докторськими програмами, участі в міжнародних дослідницьких проєктах, реалізуються проактивні заходи.

Зростання видимості наукового потенціалу та дослідницьких досягнень університету забезпечуватиметься завдяки активізації участі у провідних міжнародних проєктах (Горизонт Європа, бі/мульти-латеральних галузевих та регіональних наукових ініціативах, міжнародних дослідницьких групах) та наукових конференціях, підготовці спільних публікацій і т.д. Для

системного зміцнення міжнародної співпраці у науково-дослідній сфері передбачено проведення міжнародних науково-практичних заходів.

Після багатьох років досліджень та розробок відкрита наука стала загальноновизнаною нормою, стандартом наукової діяльності, яка передбачає не лише забезпечення доступності наукових публікацій (відкритий доступ), а й обмін дослідницькими даними, іншими компонентами наукового процесу – від відкритих методологій, процедур рецензування, програмного забезпечення/інструментів до нових методів наукової оцінки.

Поліський національний університет розглядає філософію відкритої науки як стратегічну можливість для зміцнення управління дослідженнями та розвитку їх потенціалу, невід'ємну частину підтримки внутрішнього академічного та наукового середовища. Університет запрошує дослідників відкрити свої дослідницькі дані, забезпечуючи при цьому дотримання принципів F.A.I.R. – легкий пошук, доступність, сумісність, можливість повторного використання. Перспективи розвитку наукової діяльності Поліського університету невіддільно пов'язуються з просуванням відкритої науки у міжнародному співробітництві.

Політика університету у сфері ресурсно-інфраструктурного забезпечення наукової діяльності будується на принципах відкритості та передбачає можливості доступу для дослідників до спільного користування науковим обладнанням (зокрема, на базі ЦККНО). Співпраця університету з органами влади та громадами націлена на систематичне дослідження можливостей для синергії з місцевими екосистемами, пошук нових можливостей кратного використання / масштабування результатів досліджень на благо розвитку громадянського суспільства.

Цілі:

- Відкритий доступ до наукових знань та FAIR-дані
- Розбудова інфраструктури відкритої науки
- Наукова дипломатія та регіональна співпраця

Заходи з реалізації:

- Просування ідеї відкритої науки серед дослідників та науковців університету
- Розробка рольової моделі співпраці з зовнішніми стейкхолдерами щодо розширення використання результатів досліджень
- Масштабування можливостей наукової дипломатії як концепції співпраці між академічними колами та державним сектором, бізнесом
- Побудова дорожньої карти та диверсифікація джерел фінансування розвитку дослідницької інфраструктури університету

Система управління науковою діяльністю в Поліському національному університеті еволюціонує у відповідності до тенденцій розвитку науково-дослідних розробок та характеру їх здійснення. Університет пріоритетизує проєктний підхід до управління наукою для забезпечення зрозумілості та дієвості операційних процесів. Провідною інтегративною концепцією ведення

Цілі:

- Побудова адаптивної та гнучкої системи управління науковою діяльністю університету
- Діджиталізація можливостей ведення наукових досліджень та їх адміністрування
- Етика використання ШІ та цифрових технологій в інтересах якості наукових досліджень

Заходи з реалізації:

- Спрощення взаємодії дослідників всередині та зовні університету, подолання адміністративних та комунікаційних бар'єрів
- Розширення навичок лідерства у дослідженнях та рівноцінна підтримка як масштабних спільних наукових розробок, так і індивідуальних
- Створення дослідницького центру для адміністрування наукових розробок, підтримки співпраці та розвитку наступного покоління дослідників
- Постійний моніторинг сильних сторін ЗВО, їх узгодження з можливостями зовнішнього фінансування; визначення дослідницьких маяків майбутнього

науково-дослідницької діяльності є сталий розвиток та його інкорпорування задля відбудови України. Поліський національний університет притримуватиметься сталості в кожному процесі для забезпечення оптимального внеску в сталість виконання наукових завдань.

Реалізація стратегії наукової діяльності ЗВО відбувається паралельно з цифровими трансформаціями ендogenous та екзогенного академічного середовища. Поліський університет приділяє належну увагу ідентифікації необхідної інфраструктури інформаційно-комунікаційних технологій, програмного забезпечення, навичок та сервісів для максимального сприяння дослідженням та науковим розробкам. Завдяки спільним зусиллям формуватиметься середовище взаємного натхнення та трансферу знань.

Побудова сучасної системи менеджменту наукової діяльності в університеті потребує професіоналізації адміністративного персоналу, опанування навичок підтримки та

адміністрування досліджень та просування їх результатів. Ключовим пріоритетом є спрощення управлінських процедур та удосконалення процесів менеджменту для зменшення робочого навантаження на дослідників.